

Adrem

Nummer 5

Mei 2020

"Succulenta"

Afdeling "De Achterhoek"

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:

Iedere tweede donderdagavond van de maand in "**Kruidenhof te Mal-lum**" In Eibergen.
Aanvang 20 00 uur.

Contributie:

Lidmaatschap € 15,00 per jaar. Te voldoen op bankrekeningnummer IBAN NL09RABO0356715841 t.n.v. Cactusvereniging "De Achterhoek".

Naast de contributie voor de afde-ling, moet er ook nog € 27,00 con-tributie aan de landelijke vereniging "**Succulenta**" betaald worden.

Redactie:

Henk Viscaal.

Informatie:

Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de vereni-gingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuursleden:

Voorzitter:

H.W. Viscaal,
Brinklaan 31,
7261 JH Ruurlo.
0573 452005

Scretaresse:

A. Heijnen,
Kuipersweg 9,
7107 BC Winterswijk.
0543 564314

Penningmeester:

D. Hoogstraten,
Rozenkamp 8,
7151 VN Eibergen.
0545 472778

Leden:

T. Welman,
Julianastraat 17,
7161 CP Neede.
0545 295813

J. Hardiek,
M. Krusemanstraat 122,
7513 HM Enschede.
053 4301499

Adrem

JAARGANG 40 NO 5 MEI 2020

WAT ER WEER ALLEMAAL AAN DE HAND WAS

Eigenlijk een onwerkelijke tijd waar niemand op zat te wachten, maar die we alleen maar uit kunnen zitten. inmiddels help ik al weer een paar dagen op de markt. Wat hier opvalt dat men zich zeer gedisciplineerd gedraagt. Het is wel heerlijk om op deze manier weer onder de mensen te zijn.

Mijn 'vrije' tijd verloopt onvoorstelbaar goed. Haast niet gestoord door allerlei verenigingswerk kom je helemaal aan die dingen toe die normaal nog wel eens zouden blijven liggen.

De mail van Tonnie en Bennie is mij uit het hart gegrepen en dit zou meer navolging moeten krijgen. Wanneer we weer in kleine groepjes bij elkaar mogen komen, zijn jullie vrij om bij mij in de kas te komen. Uiteraard wel na een telefoontje natuurlijk.

Nu ik het over de kas heb: wat een bloei, wat een genieten. Een gedeelte van de planten is inmiddels al weer uitgebloeid en sommige bloeien al voor de tweede keer. En bij andere planten knoppen, knoppen en nog eens knoppen.

Nu werkt het uitzonderlijke weer in deze zeer zeker mee en in de middag kan de temperatuur in de kas al behoorlijk oplopen.

De zaailingen van het afgelopen jaar zijn al bijna aan het oppotten toe. Probleem was dat de opkomst en groei van de planten te goed was en dat de ruimte waarover ik beschik te beperkt is. Maar voor ieder probleem is hopelijk een oplossing.

Ellie wordt de laatste tijd nogal eens geclaimd wanneer ik in de kas ben en ik haar regelmatig deelgenoot maak van al dat fraais dat er iedere dag weer te bewonderen valt.

Van al mijn gymnocalyciums heb ik een foto gemaakt en ga naarstig op zoek haar de juiste naam die bij de afzonderlijke planten hoort. Een lastig karweitje omdat ook binnen dit geslacht de naamsverandering heeft toegeslagen. Bij de juiste namen wil ik dan ook de vindplaatsen helder krijgen, want volgend jaar staat weer een reis naar Argentinië op de agenda.

H.V.

PLANT VAN DE MAAND

THELOCEPHALA GLABRESCENS

Of moet ik *Eriosyce odieri* subsp. *glabrescens* zeggen? Alweer een die anders ingedeeld is en nu tot een ander geslacht behoort. Nu ik dit zo lees moet ik terug denken aan mijn vriend Martien van den Broek die wel erg fel gekant was tegen al die naamsveranderingen en dan steeds weer ongenueanceerd tekeer kon gaan. Wel had hij alle soorten die binnen dit geslacht vallen.

Bij mijn reizen in Chili heb ik regelmatig planten uit dit geslacht gevonden en ook deze 'glabrescens'. Meestal voor het groot-

ste gedeelte verzonken in de grond. Vaak waren ze moeilijk te vinden, maar wanneer er één schaap over de dam was volgden er meer. Dit omdat je dan wist hoe je moest zoeken. Soms bloeiden ze en stak alleen de bloem boven de grond uit. Dan was het vinden natuurlijk een fluitje van een cent. Mijn exemplaar in de kas was al een hele tijd bezig met het vormen van knoppen; pluizige bobbeltjes in en rond de kop van de plant. Dit heeft minstens een maand geduurd. Dan ineens neemt de knopvorming in grootte toe en krijg je een resultaat zoals op de eerste foto te zien is. Hierbij zal het mooie weer van de laatste tijd zeker toe bijgedragen hebben om dit geweldige resultaat te bereiken. Zou ik de plant ook van boven af gefotografeerd hebben, dan zou het hele plantenlichaam onder een wolk van bloemen bedolven zijn en was daar niets meer van te zien zijn.

De planten komen voor in de Huasco Valley in Chili. Deze vallei maakt deel uit van de Atacama woestijn en behoort tot een van de droogste gebieden ter wereld.

Het is een bolvormige plant waarvan het grootste gedeelte, een dikke penwortel, zich onder de grond bevindt. Tussen de plant en de penwortel is een vernauwing. De plant kan tot 4 cm Ø worden. De kleur is zeer variabel. De grotere tuberkels onderscheiden de plant van 'napina'. De teruggebogen randdoorns zijn zeer stevig. De bloemen kunnen 4-6 cm Ø worden en zijn flets geel. Door zijn bloeiwilligheid is het een aanwinst in de verzameling.

H.V.

FOTOGALERIJ

EEN DAGJE ARGENTINIË

VILLA UNIÓN - SAN AGUSTIN DE VALLE FÉRTIL

De reis van vandaag staat in het teken van een bezoek aan het 'Parque Provincial Ischigualasto'. Dit park heb ik 10 jaar geleden ook bezocht en ik ben benieuwd of er in de tussentijd het een en ander veranderd is.

In de aanloop naar het park hebben we een redelijk vlak en zandig terrein met veel struikgewas. Langs de weg fotograferen we een groepje grazende guanaco's. Wat verderop scharrelen een paar kwartels langs de kant van de weg. Snel vanuit de auto een foto anders verdwijnen ze tussen de struiken.

Gerrit ziet dan een cristaat van *Trichoceus terscheckii*. Een goede reden om de auto even uit te gaan. Het terrein is licht glooiend en hier groeien wel cactussen. We vinden hier diverse zuilcactussen, echinopsissen, tephrocactussen, erio-syce's diverse exemplaren van *Echinopsis candicans* met grote bloemknoppen en veel hechtia's. Echt een stukje terrein om eens lekker te snuffelen. Dit zijn de plekken waar je de tijd volkomen kunt vergeeten, maar helaas staan er meer dingen op het programma en moeten we verder.

Omdat de wegen er naar toe aanmerkelijk beter zijn geworden is het voor mij moeilijk om herkenningspunten van de vorige reis te ontdekken.

Zo heeft de entree een grote verandering ondergaan. Er is nu een grote parkeerplaats waar een vosje probeert op veilige afstand wat te eten te krijgen van de bezoekers.

Evenals de vorige keer rijden we met de eigen auto achter een gids aan.

De eerste attractie in het park is in ver-

band met instortingsgevaar gesloten. Ook de andere attracties hebben flink van de erosie in die tien jaar te lijden gehad en het ziet er niet zo fraai meer uit als de vorige keer. Wat wel aan de verwachtingen voldeed was het museum met skeletten van voorwereldlijke dieren. Alles overzichtelijk gerangschikt en duidelijk beschreven.

Jammer, dit bezoek van het park was voor mij een lichtelijke tegenvaller, zeker als je objecten als brokstukken op de grond ziet liggen, waar vorige keer de oh's en de ah's niet van de lucht waren. Het enige dat nog intact was gebleven waren de rode rotswanden aan het eind van de rondrit.

We rijden dan terug naar de grote weg om naar San Augustin de Valle Fértil te rijden. We genieten onderweg alleen nog van het fraaie landschap, maar er wordt geen stop meer gemaakt.

In het dorp aangekomen herken ik het hotel ogenblikkelijk van de vorige reis. Hotel Valle del Sol. Het lijkt of de tijd hier heeft stil gestaan. De tuin is nog even groen en de kamers zijn ook geen steek veranderd. Het ziet er hier nog steeds even mooi en verzorgd uit als de vorige keer.

Een vriend van mij heeft een vertaalprogramma op mijn tablet gezet en op deze manier kan ik communiceren met de meisjes van het hotel.

We hebben in het dorp gegeten, maar moesten wel tot half negen wachten voordat de restaurants open gingen.

H.V.

PUZZEL

1	2	3		4		5	6		7		8	9	10	11
12				13	14				15	16				
17			18		19			20					21	
22			23	24					25		26			
		27				28		29		30		31		
32	33					34				35		36		
	37				38				39		40		41	42
43				44				45		46		47		
48			49				50		51		52		53	
		54				55				56		57		
58	59				60					61		62		
	63			64					65			66		
67			68					69		70			71	
		72					73		74		75			
76					77								78	

HORIZONTAAL

1 deel van het hoofd, 5 voorzetsel,
 8 maal, 12 amfibie, 13 melkproduct,
 15 muziekterm, 17 venster, 19 angina,
 21 heilige, 22 administratietroepen,
 23 nobel, 25 toverheks, 27 roofdier,
 28 lidwoord, 30 ontkenning, 31 tijdschriftenhuisje, 34 maat, 36 voorzetsel,
 37 bedorven, 38 huid, 39 kledingstuk,
 41 de datum, 43 vragend voornaamwoord, 44 rijdier, 46 speelgoed, 48 aankomend, 49 kledingstuk, 50 puistje, 52 verenigingsgebouw, 54 insect, 55 snoep, 57 groente, 58 lui, 60 zeer kwaad, 62 titel, 63 aardrijkskundige

VERTICAAL

1 vonk, 2 ver in de tijd, 3 gravin van Holland, 4 public relations, 5 eindpunt, 6 familielid, 7, snel, 8 wapentuig, 9 landbouwwerktuig, 10 vordering, 11 palmriet, 14 kleur, 16 waterkering, 18 grootste gedeelte, 20 ovenkrabber, 24 beddegoed, 26 Europeaan, 27 vaartuig, 28 onderwereld, 29 bijwoord, 31 gelofte, 33 land in Azië, 34 snijwerktuig, 35 viseter, 38 roofdier, 40 oogholte, 42 koolstofverbinding, 43 water in Nederland, 44 knaagdier, 45 hoofdbedekking, 47 ongebonden, 49 onwetend, 50 doopvader, 51 vast, 53 boom, 54 insect

aanduiding, 64 lichaamsdeel, 65 ver in de tijd, 67 titel, 68 vers, 70 prent, 72 bijwoord, 73 vloerbedekking, 75 Europeaan, 76 deel van een plant, 77 donker, 78 familielid

teneter, 55 durf, 56 geleerd, 59 gehoororgaan, 60 mannetjeseend, 61 wielrenner, 64 langs, 66 bergplaats, 67 haar, 68 verf, 69 kledingstuk, 71 eenheid van druk, 72 lidwoord, 73 muzieknoot, 74 geheel de uwe

Onder de inzenders van de goede oplossing van de puzzel wordt een plantje verloot.

Alnus glutinosa

Zie artikel van Jur

TWEE HOBBY'S GEMAKKELIJK TE COMBINEREN

Ook weer een stukje over onze eigen flora hier in Nederland. Tijd zat nu in deze tijden en natuurlijk in het voorjaar is er genoeg te zien. Tijdens onze fiets-tochtjes stop ik soms plotseling omdat ik in de berm weer wat heb gezien. Een mooie plant of iets wat ik kan plukken voor mijn vogels.

Als eerste een boom de zwarte els (*Alnus glutinosa*) uit de berkenfamilie (*Betulaceae*). Deze boom kan tot 30 meter hoog worden en verkiest een natte grond, maakt niet uit welke grondsoort het is als het maar kalkarm is en humusrijk. Onze inheemse els leeft in symbiose met een bacterie (*Frankia alni*) deze bevinden zich als knopjes aan de wortels. Op de vruchten (propjes) komen veel sijsjes op af om de zaadjes te eten. De els kan zich ook vegetatief vermeerderen door uitlopers. *Alnus* komt waarschijnlijk van het Latijn quad alatur amne wat, ik wordt door de stroom verzorgd, betekent. Of van het Ketisch woord voor water, alis. *Glutinosa* komt van het Latijn gluten (kleverig).

De tweede plant is het kleinbloemig Amsinckia (*Amsinckia micrantha*) uit de familie van de ruwbladigen (*Boraginaceae*). Het is een 1-jarige plant die met gele bloemen bloeit van mei tot in juli. De plant komt voor op open, zonnige, droge, vrij kalkarme zandgrond. De plant komt van oorsprong uit Noord-Amerika en is intussen hier ingeburgerd. In Nederland is hij te vinden op Texel, verder zeldzaam in de duinen van Zeeland, de Veluwezoom, Noord-Brabant en Limburg.

De plant verdraagt veel stikstof. Amsinckia is vernoemd naar Wilhelm Amsinck 1752-1831 Burgemeester van Hamburg en beschermheer van de Botanische tuin van Hamburg. Micrantha betekent kleinbloemig. Het plantje is een drachtplant voor bijen.

De derde is weer een boom de zachte berk (*Betula pubescens*) uit de berkenfamilie (*Betulaceae*).

De boom wordt tot 15 meter hoog en in Nederland algemeen voorkomend op natte gronden. Het is moeilijk een zuiver exemplaar te vinden omdat hij zich makkelijk kruist met andere berken soorten. Persoonlijk ben ik blij met deze boom en ook met de zZwarte els. Van beide verzamel ik de zaden voor mijn vogels.

Van jonge bomen wordt het sap gewon-

nen voor een bloed reinigend middel en voor een haargroeimiddel. *Betula* komt via *batula* van het Latijnse *batuare* wat slaan betekend. De takken werden als levenstakken gebruikt maar het kan ook afkomstig zijn van het Gotisch *bairhs* wat glanzen betekend. *Pubescens* betekend zachtharig.

Dat was het deze maand blij gezond.

Jur

Flora en fauna in het Tsitsikamma National Park

De tweede week in februari verlieten we het noorden van Zuid-Afrika en vlogen van Johannesburg naar Kaapstad. We bezochten eerst het vruchtbare en groene district “De Tuinroute”, gelegen tussen de Outeniquabergen en de Indische Oceaan. Deze bergen die 15 tot 35 km landinwaarts en 100 km langs de kust liggen, houden de nevel en vochtige lucht van de oceaan tegen, waardoor het hier groener is. Je ziet geen mooie aangelegde tuinen, maar landbouwgebied, groene bergwanden en een tropisch regenwoud. We be-

zochten het Tsitsikamma National Park. Dit 80 km langgerekte park ligt direct aan de Indische oceaan. Het park staat bekend om de hangbruggen over de Stormsrivier en het mooie regenwoud en haar nog vrijwel ongerepte flora en fauna. Om de hangende bruggen over de Stormsrivier te bereiken liepen we over houten vlonders. De hoogteverschillen werden met houten trappen genomen. Vanaf het pad had je fabelachtige uitzichten op de kust, maar ook de bergwanden werden niet vergeten om te bekijken. In de halfschaduw groeiden *Agapanthus*, *Silene*, varens, *Hibiscus calyphyllus* en *Lobelia erinus*. Tussen de rotsblokken speelden een groep Kaapse klipdassen of dassies.

De *Hibiscus calyphyllus*, een dichte meerjarige 3 m hoge struik, bedekt een zonnige bergwand. De bladeren zijn groot, tot 50 mm in

diameter, lichtgroen, zacht en fluwelig; de bloemen zijn citroengeel, groot, tot 100 mm in diameter, met een dieprood tot zwartachtig hart. Ze bloeit het hele jaar door, maar vooral in januari tot april. *Lobelia erinus* (*Campanulaceae*) is het bekende randjesplantje in onze tuinen of in hangmanden. Deze hebben een hangende groeiwijze. Ze groeien tussen de kale rotswanden in de zon, maar ook tussen andere planten en struiken in de halfschaduw. Na al dit moois bezochten we nog even Knysna en Plettenbergbaai voordat we weer terug naar ons hotel in Wilderness gaan.

Trudy

MET EEN BOEKJE IN EEN HOEKJE

Dit maal een in eigen beheer uitgegeven boekje. in het voorwoord maakt de schrijver duidelijk hoe hij aan een voorliefde voor het geslacht *Lithops* is gekomen. Bij de algemene informatie geeft hij weer waar de plant in het plantenrijk wordt ingedeeld. In het kort dan over de bloemen en een algemene beschrijving. Vervolgens een korte informatie over de verzorging met als onderwerpen: watergift, licht, temperatuur en ziektes. Deze onderwerpen worden verderop uitgebreid behandeld.

De verzorging van de planten wordt daarna per seizoen (zomer, herfst, winter en voorjaar) onder de loep genomen. We krijgen dan een vergelijking tussen natuur- en cultuurplanten. leuk detail hier

is de winterhardheid van sommige soorten met beschadigingen en verliezen.

Het volgende hoofdstuk is in het kort de vindplaatsen van een aantal lithopsen. Dit onderdeel gaat vergezeld van een kaartje met gegevens.

Dan de bouw van de planten en de vegetatieve vermeerdering. Ook hier weer ter verduidelijking een afbeelding.

Het opkweken van lithops en andere mesembs geeft heel simpel een opsomming van de benodigdheer voor een succesvolle kweek en groei van de planten. We gaan dan verder met de beschrijving van de soorten. Dit begint met schematische tekeningen van de diverse onderdelen van de planten.

Hierin ook de onderschriften voor planten die wit bloeien. De nummers corresponderen met de

kleurenafbeeldingen op de volgende pagina. Logischerwijs wordt dit dan gevolgd door een opsomming van geel bloeiende lithopsen. Ook hier weer een corresponderende nummering.

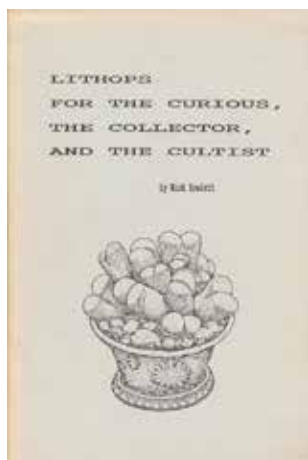
We krijgen dan een beschrijving van de afzonderlijke soorten met hun variaties in alfabetische volgorde. Hierbij wordt de kleur van de planten onderstreept.

Hierna een beschrijving van de hybriden van de lithopsen.

Wat je in weinig boeken tegenkomt is hier een uitgebreiden correspondentie tussen diverse liefhebbers en mensen die het geslacht bestuderen,

Een redelijke bibliografie besluit dan het boek.

Voor de mensen die geïnteresseerd zijn in dit geslacht een redelijk uitgebreid boek dat zeker de moeite waard is.

H.V.

DE TUIN BIJ TRUDY

BIJDRAGE ED ABBING

Henk,

De afgelopen tijd heb ik niets bijgedragen aan Succulenta Achterhoek.

Door persoonlijke omstandigheden kan ik niet naar de bijeenkomsten, wat ik erg jammer vind.

Met veel plezier lees ik steeds Adrem en blijf zo een beetje op de hoogte.

In deze tijd spelen de nationale gevoelens een grote rol en dat bracht mij op het idee dat onze vlag ook in bloemen is uit te drukken.

Daarom stuur ik je foto's uit mijn eigen kasverzameling en tuin in de 3 kleuren; rood, wit en blauw.

Misschien kun je hier iets mee in de volgende Adrem.

Met vriendelijke groeten, Ed Abbing

Jaarprogramma 2020

9 Januari	Henk Viscaal lezing Argentinië 2019.
13 Februari	Jaarvergadering en vervolg lezing Henk Viscaal.
12 Maart	Lezing Ludwig Bercht.
9 April	Lezing Geert Borgonje.
2/3 Mei	Lenteweekend.
14 Mei	Praktijkavond.
23/30 Mei	Reisje
11 Juni	Tuinbezoek.
9 Juli	Tuinbezoek.
1 Augustus	Vakantie.
10 September	Gert Ubink lezing.
8 Oktober	Ruilavond.
12 November	Verzorgd door eigen leden.
10 December	Praat / Spel ? Fotoavond.

OPEN DAG

ZATERDAG 6 JUNI 2020

Mijnsherenweg 20
1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326880
Fax. 0297 343089

Inhoud

Plant van de maand	66
Fotogalerij	67
Een dagje Argentinië	68
Puzzel	72
Twee hobby's gemakkelijk te combineren	74
Steengoed	76
Met een boekje in een hoekje	78
De tuin bij Trudy	79
Bijdrage Ed Abbing	80